



## **Cytomegalovirus (CMV) בהריון** **ניהול היריון בחשד להידבקות CMV** **סיקור מונע לזיהום**

אישור פברואר 2001

דברי הסבר

הביטויים הקליניים של הידבקות ב-CMV באישה ההרה, נעים מזיהום אסימפטומטי ועד מחלות חום, לימפאדנופתיה, הפרעה בתפקודי כבד, ועוד. תיתכן הידבקות ראשונית, הידבקות חוזרת, או שפעול (ריאקטיביציה) של הידבקות ישנה.

שיעור ההעברה האנכית של CMV מן האישה ההרה לעובר הוא כ-40% בזיהום ראשוני, ופחות מ-1% בזיהום חוזר או בשפעול. סימנים קליניים בדרגות חומרה שונות מופיעים בכ-20% מהיילודים שנדבקו.

הביטויים הקליניים של זיהום מולד ביילוד נעים בין זיהום אסימפטומטי לבין פגיעה רב-מערכתית. כ-10% מהיילודים סימפטומטיים כבר בעת הלידה, והמחלה עלולה להתבטא מאוחר יותר בעוד 10% - 15% מהנותרים. הפגיעה המשמעותית השכיחה ביילודים אלה היא פגיעה סנסוריאורלית בשמיעה, עד כדי חירשות.

מרבית הנשים בארץ נדבקו בנגיף בעבר. הוכחה לכך היא נוכחות נוגדים מטיפוס IgG נגד CMV בנסיוב האישה לפני ההריון.

שיעור ההידבקות הראשונית בהריון מגיע לכדי 1% - 4%. כיום לא ידוע טיפול נגד CMV באישה ההרה שנדבקה בנגיף, שיהיה יעיל במניעת ההידבקות של העובר או בהפחתת סיבוכיה של ההידבקות. סקר כללי לגילוי הידבקות ב-CMV לפני ההריון או בעת ההריון אינו מקובל במדינות העולם, וזאת בשל היעדר מידע באשר לעלות-תועלת הכרוכה בסקר כזה, ואי היכולת להתערב כשאישה נמצאת שלילית.

### **אשר על כן עמדת הוועדה היא:**

סיקור מונע לזיהום ב-CMV בהריון וניהול היריון בחשד להדבקות ב-CMV

1. הנתונים כיום אינם מאפשרים לקבוע המלצה גורפת (כלל אוכלוסייה) או חלקית (קבוצת סיכון) לביצוע סקר סרולוגי ל-CMV בנשים הרות. ייתכן כי לאור נתונים נוספים יינתנו המלצות בנושא זה בעתיד.
2. מומלץ לבצע מעקב סרולוגי לגילוי הידבקות ראשונית במקרים שבהם מתעורר חשד קליני באישה, כגון מחלת חום בלתי מאובחנת עד שבוע 20. מעקב סרולוגי מומלץ גם כאשר בדיקה סונוגרפית של העובר מעלה חשד להרחבת חדרי מוח, מוקדים היפראקוגניים סביב חדרי המוח או בכבד, מיקרוצפליה, הידרופס עוברי או האטה בגדילה תוך-רחמית (IUGR).
3. אישור לזיהום ראשוני ב-CMV מתקבל כאשר מתקיים אחד או יותר מהבאים:  
א. יש seroconversion, כלומר IgG הופך משלילי לחיובי.

- ב. יש עלייה פי 4 ברמת נוגדני IgG, בשתי בדיקות במרווח של שבועיים לפחות.  
ג. הופעת IgM.  
ד. נוכחות נוגדנים מטיפוס IgG בעלי כושר קישור (avidity) נמוך.

#### אבחון טרום-לידתי לעובר:

הבדיקה המומלצת לזיהוי הידבקות עוברים ב-CMV היא דיקור השפיר. יש להעביר דגימה טרייה של מי השפיר מיידית למעבדה. הבדיקות לזיהוי הנגיף הן PCR ותרבית. את הבדיקה רצוי לבצע לאחר שבוע 21 להיריון ולאחר שעברו לפחות 6 שבועות ממועד ההידבקות המשוער אם ידוע, כדי שרגישות הבדיקה תהיה נאותה. יש להדגיש כי הן הרגישות והן הסגוליות של בדיקת מי השפיר אינן מוחלטות.

#### המלצות להמשך מעקב ההיריון:

1. אם בבדיקות מי השפיר נמצאה עדות להידבקות ב-CMV, יש ליידע את האישה/בני הזוג בדבר הסיכון לבריאות העובר ולשקול הפסקת היריון.
2. אם בבדיקות מי השפיר לא נמצאת עדות להידבקות, יש להמליץ על המשך ההיריון תוך מעקב סונוגרפי מכוון.
3. בדיקת IgM מדם עוברי הנלקח מחבל הטבור (cordocentesis) לאבחנה איננה תורמת ואיננה מקובלת כיום.
4. מכיוון שיש אפשרות לאבחון כזוב שלילי בבדיקת מי שפיר, הרי אם בהמשך ההיריון מתעורר חשד כתוצאה ממצאה סונוגרפי, יש לשקול אבחון חוזר במי השפיר ואבחנה מבדלת נוספת.
5. מיד לאחר הלידה יש ליידע את רופאי היילודים על יילוד החשוד בהידבקות ב-CMV.

#### הערה

שפעול (ריאקטיבציה) של CMV בהיריון: אין די נתונים על המשמעות הקלינית של התלקחות חוזרת של CMV בהיריון והשפעותיה על העובר. לפי רוב הדעות, הסכנה לזיהום סימפטומטי בעובר הנה נמוכה ביותר, ולכן ניתן להמשיך במקביל היריון רגיל ללא צורך בהמשך בירור מיוחד. אם במעקב האולטרסוני מתגלים סימנים שהעובר נדבק בנגיף יש לנקוט בצעדים שתוארו לעיל.

#### חברי צוות:

- פרופ' ארנון סמואלוב שיערי צדק, ירושלים יו"ר  
פרופ' נרי לאופר - הדסה, עין כרם ירושלים.  
פרופ' ארנון ויזניצר - סורוקה באר שבע.  
פרופ' אייל שיף - שיבא תל-השומר.  
פרופ' איתן צימר - רמב"ם חיפה.  
פרופ' גדי ברקאי - שיבא תל-השומר.  
פרופ' דרורית הוכנר - הדסה הר הצופים ירושלים.  
דר' רוני גונן - בני ציון חיפה.  
דר' קובי בר - בלינסון פתח-תקוה.  
דר' מיכאל קופרמינץ - ליס תל-אביב.

דר' זיגי רוטמנש - וולפסון חולון.

**חברי הייעוץ של האגודה למחלות זיהומיות:**

דר' שלזינגר, דר' אנגלהרט, דר' רהב, ד' וולף, דר' ירון.

**מליאת "ועדת עמדה" (לפי סדר א"ב):**

ח. אברמוביץ; ג. אוהל; מ.אטינגר; א. אייבשיץ; ו. אינסלר; י. איצקוביץ; י. בוקובסקי; י. בייט; ש. בלס; ; מ. בן עמי; צ. בן רפאל; א. גולן; מ. גלזרמן; י. דור; י. דיאמנט; ש. זוהר; צ. חגי; ח. יפה; מ. כץ; נ. לאופר; ח.לבבי; י.לסינג; מ. מזור; ש. משיח; ש. סגל; א. שלו; נציג המחלקות שאינן נותנות מומחיות; - ב. חן ב.קלנר מזכיר